

PAPER DETAILS

TITLE: TEMYİZ KUDRETINDEN YOKSUN SAHISLARIN HUKUKI SORUMLULUGU ÜZERINE

AUTHORS: İlhan HELVACI

PAGES: 145-172

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/95835>

TEMYİZ KUD
HUKUK

Temyiz kudreti iki u
biyolojik unsur'dur. Psikol
davranabilme iktidarı"dır.
 mevcudiyetleri makul suret
 len hususlardır.

a-Psikolojik Unsur

Bir kimsenin, makul
 mek için, onun, yaptığı eyle
 yabilme yeteneğine (bilinc
 alemde gerçekleştirebilme y

b-Psikolojik Unsur

İHFM C. LV - S 4 (1997)

MK.m.13'e tekabül eden "causes semblables" ibaresinin "Zuständen" ibaresine yer verilmesi "benzer haller" şeklinde çevrilebilir.

Halbuki MK.m.13'de "akıl zayıflığı ve yaş küçüklüğü" ile "akıl zayıflığı ve yaş küçüklüğü" denle MK.m.13 me haz kanununda "akıl zayıflığı ve yaş küçüklüğü" kudretini ortadan kaldıran sebeplerden biri olarak kabul edilmiştir.

Doktrinde bir diğer fıkhaî görüş ise "akıl zayıflığı ve yaş küçüklüğü" benzer haller kastedilmiştir¹⁰

Bununla birlikte aşırı
te hareket etme iktidarını or
bahsetmek mümkün değildir

Kısacası bir kimsenin
si için onun MK.m.13'de zil
bilme iktidarını (psikolojik u

Ayrıca belirtmek ge
temyiz kudretinin belirli bir
bit edilmesinin gerekeceğid
karşı karşıya kaldığında, kiş
ğil, bilakis sözkonusu işlem

İHFM C. LV - S 4 (1997)

2-Temyiz Kudretinde

MK.m.15'e göre;

*"Mümeyyiz olmayan ş
muayyen istisnalar bakidir."*

Sözkonusu hükümde
MK.m.13'e tekabül eden 18. m.
Handlungen)" şeklinde anlaşıl

Böylece temyiz kudret
ve temyiz kudretinden yoksun

Böylelikle temyiz haksız fiilleri ile sebep oldu.

a-Sorumluluğun H

Temyiz kudretinde ayrı görüş bulunmaktadır.

Bir fikre göre, akıl sorumludur. Neden olduğu tutulabilmesi için ne hukuk. Şu halde temyiz kudretinde cüdiyetinin üçüncü kişis sorumluluktur¹⁹. Diğer bir

İHFM C. LV - S 4 (1997)

Diğer bir fikre göre ise, nedeniyle değil, anormalliklerinin tinden yoksun bir şahsın sorunu objektif olarak hukuka aykırı bir tek bir hareket tarzında bulunm

Fikrimizce burada ikinci mümeyyiz olmayan kişileri mümine tâbi tutmaktadır. Halbuki rumlu tutulamayacağı bir eyle yoktur²⁴. Diğer yandan bu soru

b-Sorumluluğun**aa-Fail Temyiz K**

Sorumluluğun ilk masıdır. Temyiz kudretin

Temyiz kudretind
BK.m.54/f.2'de düzenler
kendi kusuru olmaksızın
rumluluktan kurtulacaktır
ca sorumlu tutulmasını er

Aksi takdirde tem

İHFM C. LV - S 4 (1997)

Yine mümeyyiz bir kimse mümeyyiz bir kişiden beklemek sesinden ürkererek yumurta sepi olarak düşen ve caddede sergilenmesini haiz olsalardı dahi kusurlu olmak mümkün olmamalıdır³³.

Sorumluluğun tesisi içi sıra diğer unsurları da içermesi zararlar fiil arasında uygun illiyet sorumluluğuna gidilebilsin.

1. Özellikle taraflar terlerden biri olarak ortaya

Mağdurun ekonomisi diğer bir deyişle mağnun çok güçlü olması halinde gerektirecektir.

Ancak bu olgu hakk

Tarafların ekonomide hakim diğer kriterleri gö

2.a Fail açısından: S

İHFM C. LV - S 4 (1997)

Mağdurun menfaati de
tazminata mahkum edilmesini
tir.

Gerçektende Werro'nun
bakımından ağırlığı da temyiz
tutulmasını gerektirebilir⁴⁰.

3.Zararın tazmininin üç
(MK.m.320) ya da bir sigortacı
den yoksun şahsın sorumluluğu
göre, eğer mağdur kaza sigorta

rumlu tutulup tutulamayacak
durulacağını ileri sürmekte

4. Yine temyiz kudretinin
onun hususiyle kötülüğü d
dermekle mükellef kılması

Bu paragraf altında
ması gereken bir mesele de

Temyiz kudretinden
zararın meydana gelmesinin
onların bu davranışlarının

İHFM C. LV - S 4 (1997)

BK.m.54'ün kıyasen uygulama
de hakkaniyetin gerektirdiği
ne karar vermiştir⁴⁹.

2-Kusura Dayanmayan

Kusura dayanmayan
için kusurun varlığı şart değ
sun olan kişiler de sorumlulu

Bu gibi durumlarda t
masını haklı kılan ilke artık
sine bırakacaktır.

niyle BK.m.54 gereğince y
mek mümkün olsun.

b-Şahsiyet Hakları

BK.m.49'da 1988 y
gibi sorumluluk şartlarını
edilmiştir⁵⁴.

Böylelikle BK.m 49
sorumluluk hallerinde, hem d
bulabilecektir.

Dolayısıyla hukuka

İHFM C. LV - S 4 (1997)

BK.m.96 uyarınca borçlu alacağını isbat ederek kurtulabilecek sun bir şahsın borca aykırı davranışları Sözleşmeden doğan sorumluluk temyiz kudretinden yoksun olmaları karşılıklı olarak sorumluluk tutulabilecek yanmayan sözleşmeden doğan sorumluluğa çalışacağız.

1-Kusura Dayanan Sorumluluk

Temyiz kudretinden yoksun m

al.2' (MK.m.395/f.2) de öng
le)⁵⁷ gündeme gelebileceğini

İsviçre Federal Mahk
(BK.m.54) kanunun sistema
ğil temyiz kudretinden yoks
ceğini (CO.art.99/al.3=BK.m.
olan bir âkide CO.art.54/al.
bir sebep olmadığını; gayrın
bizatihi bir tehlike teşkil ett
davranışlarından dolayı üçün
rinden zarar görmeleri tehlik

İHFM C. LV - S 4 (1997)

diğer tarafı sözleşmeyi kurma
etkileyebilecek noktalar hakkı
koruyucu tedbirleri almak bu

İşte taraflardan biri, ku
rafın zarara uğramasına sebep
lenen haksız fiil hükümlerine
kümelerini düzenleyen BK.m.9

Hal böyle olunca prens
tutmak mümkün olmayacaktır
hükümlere yaptığı yollama uy
pa in contrahendo" dan doğa

Fikrimizce tam ehliyet
unsurundan vazgeçmek için

Fikrimizce de sözleşme
zararın tazmini için tam ehliyet
değerlendirilmesi gerekir.

Bu değerlendirme şu
da tam ehliyetsiz olan tarafın
rak kabul edilecek miydi ve
Bu sorulara verilecek cevap
kümsüz olması nedeniyle h
menfi zararını tazmin etmey

İHFM C. LV - S 4 (1997)

temyiz kudretini yitirdiği sırada
eder ve karşı taraf bunu haksız

bb-Borçlunun Şahsın

Temyiz kudretini haiz
kaybetmesi, borcun ifasında
gerektirmeyecektir. Tam ehli
olacaktır⁷¹. Fakat sözleşmenin
ren şahsın, bu borcun hiç ya
mekle mükellef olması sözkö
ğunu isbat ederek sorumluluk

hakkaniyete dayalı sorumluluk
uygulamak mümkün olabileceği

2-Kusura Dayanmayan

Borca aykırılıktan sorumlu
yoksun şahıslar da sorumluluk
temerrüt halinde gecikme taahhüdü
Borçlu temerrüde düşmede
kalacaktır⁷⁴. Hal böyle olunc
sında temerrüde düştükleri taahhüdü

BK.m.100'de düzenlenmiştir

74. BK.m.100'de düzenlenmiştir

İHFM C. LV - S 4 (1997)

IV-TEMYİZ KUDRETİ SORUMLULUĞU

Temyiz kudretinden ge
düzenlenmiştir. Fakat madde
mümkün değildir. Zira BK.m.

*"Temyiz kudretini muv
duğu zararı tazmine m
edilmiş olduğunu ispat*

Halbuki temyiz kudret
zetmek mümkün değildir. Nit

KISALTMALAR

ABD. : Ank

age. : Adr

agm. : Adr

al. : Alir

art veya Art. : Arti

Arm. : Arm

ATF. : Rec

IHF M C. LV - S 4 (1997)

MK. : Me

No : Nu

N : Ra

RDS. : Re

RG. : Re

RSJ. : Re

sh. : Sa

S. : Sa

Becker Hermann; (Çevire

Borçlar Kanunu, 1.K

Berki Şakir; Türk Medenî

yeti, AÜHFD, Yıl: 1

Bucher Andreas; Personne

on, Bâle et Francfort

(Metin içinde A. Bucher ola

Bucher Eugen; Kommenta

Abteilung, Die natü

İHFM C. LV - S 4 (1997)

Hatemi Hüseyin; Borçla
kuku, İstanbul, 19

(Metin içinde Bor

İmre Zahit; Doktrinde ve

İmre Zahit; Gayrimüme
na ilişkin meselele

Kaneti Selim; Haksız Fi
İstanbul, 1964.

Karahasan M.Reşit; Son

Saymen Ferit Hakkı; Manev

Schwarz A.B; (Çeviren: Dav

Serozan Rona; Manevi Taz

Hatırasına Arm, Anka

Stettler Martin; Droit Civil

se à jour, Fribourg, 19

Tandoğan Haluk; Türk Mes

(Metin içinde age olarak anıl

Tandoğan Haluk; Kurum

İHFM C. LV - S 4 (1997)

Werro Franz; La Capacité
responsabilité, 2 ème

Wessner Pierre A; Le disce
responsabilité civile,

Yung Walter; Les actes juri
la protection des tie
Ankara, 1966, sh: 47

Zevkliler Aydın; Medenî H
çek ve Tüzel Kişiler)